

21. ԲԱՅՐՄԱՍ ՈՒ ԴԵՆԴԵՌԱՆ ԽԱՆԸՍ

Բահրամ կիլնը, ուր խոր կըսը. - Իս տ'երթամ Սիվ սար
նեծիր:

Կըսը. - Վա՛վ գացիր Սիվ սար, էլ չըտարցիր հիտ: ՏԽԼ խիղճ
իս, մ'երթա՛ր:

Ա՛ն էլ կըսը. - Աճկարելի՛ ը, տ'երթամ, չը՛մ տա՛տորը:

Կիլնը, քանսուն մարթ անու տիսակ կը տընը խիտ՝ բիթուն
կարմիր ծիավուր: Քանսուն էլ սիվ ծիավուր կը տընը խիտ: Քան-
սուն էլ սըվտակ ծիավուր կը տընը խիտ՝ բիթուն անու տիսակ:
Ուր մըշակն էլ կը տընը խիտ:

Կըսը. - Արա՛ր, ամանաթ ըզքի իմ լաճ: ՏԽԼ իմ լաճ շախիս:
Խա՛լկ հաւրաւշի տըղա ին, տը փախնին, գան, համա տու իմ
անակդարն իս, տու տը շախիս:

Կերթան Սիվ սար, բիթուն ծիավուրքիր կը փախին, էն էլ կը
պիրը, զըմեն էլ կը պըռնը թագավուր: Կը մընան Բահրամ, Արա՛ր
մընակ:

Կը տեսնա՝ վար ծովուն գամի՛մ կը գա, կըսը. - Արա՛ր, նա
ի՞նչ կըրակ ը վար նա ծովուն:

Կըսը. - Գամի յը:

Կըսը. - Կանչի մըհը, նա ի՞նչ գամի յը:

Գամըչուն կըսը. - Քու պեռ ի՞նչ ը:

Կըսը. - Փետ ը:

Էն էլ կըսը. - Նա փետ լի՛ց ծով, ըզծը ա՛ռ հինը:

Եռսուն ոսկը կը տա, ըզփետ կը լըցը ծով: Բահրամ, Արա՛ր

կը նըստին գամին: Կիւնը ֆըռթոնա, կիւնը հալալուծում, գամին կը կուռծանվը, տախտակ կը պըռնին, թալին վար ծովուն, կայնին վերա: Իրիթ էօր, իրիթ գլիշիր կը մընան մաչ ծովուն, կան կը գան:

Արաթ կըսը. - Բահրա՛մ, դարիս մեկ մեկի ծեռ թըղնինք, մեռանք, անցկում մընացինք մաչ ծովուն:

- Ապա, - կըսը, - ի՞նչըխ տ'իւնը, ժամանակը մեկըգմեկ ճանչընանք:

Ան կըսը. - Ահդ իւնը, թոչար ծաղըր իմ իրիս չըգա:

Ան էլ կըսը. - Ահդ իւնը, առծի թոչար իմ իրիս չառնը:

Մեմեկի գըլուխ կը պագընին ծեռնիր կը թըղնին: Կը մընա, մեկ կերթա հուրուչ թագավուրը կըլըն խըզմաթար, Բահրա՛մն էլ կերթա, կըզղի՛մ կիւնը տուս, ուր դըփ կը խուրը մանչ ալզին, կիւնը վիր, կերթա, կը տեսնա գյեղըմ գի անտեղ: Խացիր թըխուկ, յըմակտիր իփուկ, մարթ չըկա անտեղ: Ամեն մալ-ապրանք հինը կա, համա մարթ չըկա:

Էն էլ մեկ ամիս կը մընա հանտեղ, կուտի, կը խըմը, ուր քեֆ կանը, համա ծաղըր իրիս չի գա:

Կըսեր. - Օր ես Արաթ չըխիմ, իմ կյանք ընչը՞ խամար ը:

Էն էլ կիւնը, կը թըղնը, կերթա: Ուր դըփ կը խանը տուս, կը թալը վար ծովուն, կը նըստը վերա, կերթա քաղաքըմ կիւնը տուս: Քաղաքն էլ շատ ճուչ քաղաք ը: Մեկ մարթ էլ քաղաք չըկընդըվը: Մալ-ապրանք գի հինը: Խացիր պաց, դուքընքըյտիր պաց, մարթ չըկա հինը:

Էն էլ կըսը. - Ահդ իւնը, իս անտեղեն հիրար չառնիմ, շատ անուշ տիղ ը:

Կուտը, կը խըմը, ուր քեֆ կանը:

Ան մեկ էօր նըստիր վար անուռին, ոտ թալիր վար ոտաց, նարգուլա կը խըմը: Պառավ մ'ան կընարեն կը գա: Ծապ ծիծ թալիր վար աչ թիվին, աչ ծիծ թալիր վար ճապ թիվին:

Կըսի. - Բահրա՛մ, իս գլիշիրով քու հիտիվ կան կը գյեր, տու գլիշիրով ընկար իմ ծեռ: Դե արը՛, յա՛նք, Դընդըռան խանըմ քեկ կը կանչը:

Ինչ կերթա, աչկ կ'ինը Դընդըռան խանըմ, հաչ կերթա, խիլթ գըլխուց կերթա: Պառավ հանդե կը պըթըր:

Յըտըն տըրուս խիլթ կը գա վերա:

Կըսը. - Բահրա՛մ, չուր մըկա տաւ չըր գըտե՛ իս քաւ կնիկն էր, տաւ իմ սալըխ չը՞ր իտա:

Բահրա՛մն էլ կըսը. - Չուր քը մեկ ծի սալըխ չիտուր, իս չըր գըտը:

Քանսուն պալնիս իտուր ըգԲահրա՛մ:

Էսաց. - Գընա՛, մանչ քաղքին կա՛ն արը, մըհա՛ ի՞նչ մալ կա ախշըրքի վերա:

Բահրա՛մն էլ տաւ մ'էպաց՝ մեկ ատլաս էր, մեկ էպաց՝ կոմաշ էր, մեկ՝ ոսկը յէր, քանսուն էլ էպաց, էսաց. - Կըրակ տընիմ, ախշըրքի մալ հիմը, ախշըրքի մալ տը մընա ախշարք, ըսկը ծի օքուտ չկա:

Էլմէլ մաղդեն արիր ը, ահդ արիր՝ ծաղըր չըգա՛ իրիս:

Դընդըռան խանըմ էսաց. - Բահրա՛մ, օր ծի չըս ուզը, ըգծի թո՛ւ:

Բահրա՛մ էսաց. - Ըգքի շատ կուզիմ, համա մընակ իմ, իմ սըբըր չիւնը:

Էն էլ ըսաց. - Գընա՛ փարգըխը տըռան վերա, ըսա՛ փարգա՛խ, ծի քյենե կը պի քանսուն կարմիր ծի, քանսուն մարթ վերա, հըմեն իմ տիսակ, էրթանքյ նեծիր:

Քանսուն կարմիր ծիավուր էլան տաւ փարգըխեն: Գընացին նեծիր, չուր հեվարին տանցան, էկին:

Բահրա՛մ էլմէլ մաղդեն արուկ ը:

Էսաց. - Բահրա՛մ, գընա՛ վար փարգըխը տըռան, ըսա՛ քանսուն սիվ ծի, քանսուն մարթ վերա, էրթանքյ նեծիր:

Էլմէլ էլան, գընացին նեծիր, չում հեվարին, հեվարին էկին: Էլմէլ Բահրա՛մ մաղդեն արուկ ը:

Էսաց. - Գընա՛ վար փարգըխը տըռան, ըսա՛ քանսուն սըվտակ ծի, քանսուն մարթ վերա, տըվե՛քյ, յանքյ նեծիր:

Հեվարին նեծրից տանցան, իկին, Բահրա՛մ իրը տուն, տեսավ կնիկ գըլախ կուխիր փանջարեն վե, անկանդար իրիշկիր ը՝ անախ տարիր ը, քյնիր ը: Ան էլ ըգկնիկ գըրկից, գանու տիղ շինից, իտիր վերա: Ծեռ իտու անու ծուց, կութի՛մ կընդավ: Կութին էպաց հիտ, կը խը՝ մեկ պալնիս գա հիմը:

Էսաց. - Հա՛, քյա՛ֆըր հիսան, ի՞նչ նա հըմեն պալնիս մի շանքյ էր տվիր, նա մեկ պալնիս շանց չէր իտա:

Ըգպալնիս առից, էլավ տաւ: Էլավ, գընաց, ինչկանդար

տըռան վերա կեր, ջանքից, վար մեկ կոպղըսին չեկավ: Տարավ, մեկ հաւշըն տեսավ, պըստիկ տուռըն գի անտեղ: Ըզպանիս էտու, տուռ պանգվավ, տեսավ՝ խավք վըր շըրտին, թըռավ: Հախպուրըն կեր անտեղ, էնկանդար խորոտ, թամիզ հախպուր էր:

Էսաց. - Վոլան, իս փշու՛մ տը խըմիմ:

Ծեռ իտու հինը, էլան ոսկը:

Էսաց. - Դընդըռան խանըն, նա հախպըրի վերա՞ էր տու տուռ շիներ էր վար ծի, պանիս չըր իտա, վար ծի պախեր էր: Ախշըրքի մալը տը մընա ախշարք, ծի գորն պան չըկա:

Տեսավ ան հախպըրը տուն, վար շըրտին մեկ մարգըրտե շապիկ: Շապիկյն էլ երեգանկան պես կը փելը, էնպես թամիզ գնտ մը:

Էն էլ էսաց. - Տ'էլնիմ տուս, թամանան անիմ, մըհա ի՞նչ թամիզ պանը:

Շապիկյ էպանց հիտ, քամին էգար, ծեռնեն խըլից, տարավ ման ծովուն: Շապիկյ գընանց երկիրըն. մեկ կուր նախուրթըն ըզտանվար իպիր վար ճըրին: Մա նախին էլ կուր բերգիըն կեր: Ինչ աչկ ինկան վապիկյ, բերգի խըռտընավ, նախուրթն էլ փետըն էգար վար քամկին, կուղուշարքըն կուտրից:

Էսաց. - Քու տիրու խեր քունիմ, հըմեն ժամանակ տու անան տ'անիս խան ծիկ:

Իրիշից, ըզշապիկյ տեսավ վար ծովուն, էգար, ըզշապիկյ էխան, առից, իրը: Ցերեկվընով ըզնախիր շուռ իտուր ման քաղքի:

Տավըն տերեկանք ըսըցին. - Վըրե՞ ցերեկով տանվար պիրի, շուռ տըվիր ման քաղքին:

Էն էլ էսաց. - Աստված ծի իտու, չուր իմ տըղը տըղեն ուտը, իս ծախիմ, չըխըլըսնը:

Շապիկյ իպի մատ ուր մեր:

Մերն էլ էսաց. - Մի չուտվը, մինք տանինք թագանվուրը խամար դիարը:

Մերն էլ ուրախութեն առից, երկու տիս էթուղ, գընանց:

Թագանվուրը լաճու աչկ ինչ ինկան վապիկյ, հան գընանց:

Թագանվուր էսաց. - Պառավ, տու նա շապիկյ պերիր, իմ լաճ խիլք էթալ:

Էսաց. - Օր մարու տեր տեսնա, ի՛նչըխ տ'իլնը, մա դըլ շապիկյն ը:

Էսաց. - Պառա՛վ, տաւ մարու տեր տը պիրիս բընենալե:

Պառաւն էլ Էսաց. - Տո՛ւ զի մեկ չափ կուրիկ՝ զիմ ճըժիր ուտին, իս էրթամ, պիրիմ:

Էսաց. - Պառա՛վ, իս քի ցուրին կը տամ:

Պառաւ Էսաց. - Մեկ ծըծուճն շինի ծի խանար, ա՛ն ծի խանար քիչըմ թաթրանա: Ա՛ն ծի խանար սարիկըմ, կապիմ վար իմ ծըծմի պերնին:

Պառաւ կիլնը, ծըծում կը խեծնը, շաղգըմե թըբզեղ կը շարը, կը թալը ուր վըզեն:

Կըսը. - Յա Տեր, յա Աստված, տ՛ էրթամ Զարուսաղեմ, տ'իլնըմ մուխսը:

Կիլնը, կերթա, Դընդըռանը խոր էրկիր կիլնը տաւ: Ծըծում կը խուրը ծովու պըռուկ, պերան կը թուղնը պաճ: Կերթա Դընդըռանի փանջարը տակ, կը տանորը:

Կըսը. - Դընդըռան խանըմ, տաւ պաճ, իս գան, գյիշիր մընամ Էսա տիղ չուր խըլխուճ, խըլխուճ կերթամ Զարուսաղեմ:

Դընդըռան խանըմ կըսը. - Իս ամենկին տաւ չըմ պանա վար պառավուճ, իս պառավուց տիսիր իմ:

Պառաւ շատ լավա կանը, Դընդըռան խանըմ-կըսը. - Զի՛լնը, մեռնիմ, տաւ չըմ պանա վար քի:

Պառաւ կը մընա հանդե, չուր Բահրան հեվար⁷ մեծրից կը գա:

Էն էլ կըսը. - Բահրան՛, մեռնիմ քաւ ոտնիրուն, մութն, հեվար, իս դա՛ւր տ'էրթամ: Իս տ'էրթամ Զարուսաղեմ:

Կըսը. - Պառա՛վ, ի՛նչ կուզիս:

Պառաւ կըսը. - Կուզիմ մեկ գյիշիրվան տիղ:

Բահրան կը կանչը. - Դընդըռան խանըմ, տաւ պաճ, թախ մա պառաւ գա տուն, միխք ը:

Դընդըռան խանըմ կըսը. - Բահրան՛, պառաւ գըլխանցավանք ը, իս չըմ պիրի տուն:

Պառաւ շատ կը խնդրվը, շատ լավա կանը, Բահրանը ծիու ոտնիր կը պագը, Բահրանն էլ տաւ կը պանա վար պառավուճ, պառաւ կերթա տուն: Զուր Դընդըռան խանըմ կանկախը,

պառազ Կիւրանքը համեն կը շինը, ըզտախտ կամլը, ըզճուր կը պիրը:

Բահրան կըսը. - Դընդռան խանըմ, չէ՞ տու չըր պիրեր տուն: Ասնա քանիզ պառազ դիւր տընկըյներ միր ծեռ:

Կըսը. - Բահրան, պառազ ազք բեքախտը:

Կը մընա չուր խըլխուն: Եօրըմ, էրկու պառազ կը մընա էնտեղ:

Կըսը. - Դընդռան, իլի՛ յանք ծովու պերան վե, մի սըբըր իլը:

Բահրան կերթա նեծիր: Պառազ ըզԴընդռան խանըմ կը խապը, կը տանը ծովու պըռուկ, ըվանց կանին:

Դընդռան խանըմ կըսը. - Պառազ, ըվանց ի՞նչ տ'անինք, նա քանդաք սաղ մի խանար խալալը:

Կըսը. - Սըբըր հապով կերթանք, ըվանց հապով չընք էրթա:

Կառնին պըղինծ, փետ, սապուն, կերթան: Կերթան ծովու պերան, կըրակ կանին:

Պառազ կանստով կըռշե կան կը գա: Ուր ծըծու՛մ կը տեսնա:

Էն էլ կըսը. - Դընդռան խանըմ, Աստծո՛ւ սիրուն, էրի, քանդաքըմ ոսկը կա ըստա:

Դընդռան խանըմ կըսը. - Իմ քանդաք համեն ոսկը յը, իմ հախախուր ոսկը, ի՞նչ տ'անիմ ոսկը:

Կըսը. - Խոգլիս, արը՛, էրկու խատ ծը խանար խան, իս պառազ իմ, իմ ծեռ կառճը:

Դընդռան խանըմն էլ կիլը, կերթա, ծեռ կը պարզը դախ ոսկիք, քարանք, ինչ քալիր հինը: Պառազն էլ գանու ոտնիր կը վիրուցը, կը խուքը մաչ ծըծին: Սարիկ կը կապը վար պերնին:

Դընդռան խանըմ կըսը. - Պառազ, Աստծո՛ւ սիրուն, ըզսարիկ արցըկը, ծի խըզմաքըմ կա խա քյի:

Պառազն էլ ըզսարիկ կարցըկը:

Կըսը. - Պառազ, թուխքըմ գըրիմ, տար տի մուխը մեչ: Ան քյաֆըր Բահրան նեծրից տը գա, քանսուն ալուր կոնախ մինք յանք, մեկ դան ան տը գա, խասը: Օր տա խասալ, հա՛մ ծի տը սպանը, հա՛մ ըզքյի: Իս տը գըրիմ, մինք նա ճամբխով տըյանք, խապիմ, չըգա մի խասնի:

Պառազն էլ կիլը, ըզթուխք կը տա ծեռ, էն էլ կը գըրը. «Բահրան, տու գանցիր, ան պալնիս տարար, ան տու ապանցիր,

մարգյրտե շապիկյ խանըցիր, գյընաց մաչ ծովուն, պառավ իրի հիտիվ ծի, իս քի ըսըցի՝ տիւռ մը՝ պանա վար պառվուն, գի պառավ ծը տարավ: Աստծու սիրուն, գյընա՝ վար ան փարգյըխը տըռան, ըգտիւռ պա՛ց, խավք գի վար շըրտին, տը թըռնը: Իրիք տիր քանադար իլը խավքիւն, ըսա. «խավք, տիւ Ղընդըռան խանըմի քանար կը սիրիս, ինչ մոթխաս էր, զանաճաւ, տիւ շիրաթ մ'անիս ծի, Ղընդըռան խանըմ տարան»: Ան խավք ինչ շիրաթ անը, հիտիվ ան շիրաթըն արը, ըգծի կընդի»:

Խավքյն էլ կըսը. - Գյընա՝ վար ան փարգյըխը տըռան, ըսա՝ ծի քյենե կըպը պալու պեշ մալուկ ծին, խեծը՝ տո՛ւ վար ծովուն: Ղընդըռան խանըմ ո՛ր էրկիր յա, ծին տ'էրթա ան էրկիր, տ'իլնը տիւս:

Բահրանն էլ ըգծին կը խեծնը, կը տա վար ծովուն, կէրթա ան էրկիր, կիլնը տիւս: Կէրթա էլըմ պառվու՛մ մեհվան:

Կըսը. - Պառա՛վ, մեհվան չը՛ս շախե:

Պառավ կըսը. - Մեհվան Աստծու մեհվան ը, մա՛ կա ուտիմ, մա՛ տամ մեհվընուչ:

Բահրանն էլ կիլնը, լուպըմ ոսկը կը տա պառվուն: Պառավն էլ խընդալիւց յոթ տիս կը թըղնը, կիլնը, ճախրակ կը զարկը գյետին, կը կուտորը: Կէրթա խաց-պան կը պիրը քաղքյեն: Կուտին, կը խըմին, քյեֆ կանին չում խըլիսուն: Խըլիսուն մադարը ծեն կը գա:

Կըսը. - Պառա՛վ, մա ի՞նչ սազը ծեն կը գա:

Կըսը. - Պառավ մեռնի քյի: Ղընդըռան խանըմն ը պերած:

Կըսը. - Պառա՛վ, Աստծու սիրուն ըլնը, տիւ ի՞նչըխ իս, էրթաս, Ղընդըռան խանըմ տեսնաս:

Պառավ կըսը. - Իմ քիւր գյընաց, Ղընդըռան խանըմ իպի քազավուրը խանար, իս չըմ կանա՞ պիրի քը խանար:

Կըսը. - Ա՛ն քաֆիկըմ խընծիւր, քիւ մատնիկ կապը՝ քաֆկը ծուք, տո՛ւ, իս առնիմ, յամ:

Բահրանն էլ կառնը խընծիւր, մատնիկ, կը տա պառվուն: Պառավ կէրթա քազավուրը տուն, վար Ղընդըռան խանըմն տըռան: Ղընդըռան խանըմ քանսուն էօր մահլաթ ուզիր, մահլըր չի տար, չուր Բահրանն գա, խասնը:

Պառավն էլ շատ կը խնդրվը, կըսը՝ տիւռ պա՛ց:

Դընդդռան խանըմ կըսը. - Իս պառվուց տիսիր իմ, ալ իս վար պառվուն տիւռ չըմ պանա:

Պառավն էլ կըսը. - Դընդռան խանըմ, դիւ ան քանար կը սիրիս, ինչ գանտն էր, մոտիանցավ, տիւ տիւռ պանաս վար ծիկ:

Ան էլ կըսը. - Պառավ, հո՞ւր ը:

Կըսը. - Գի միր տուն:

Կըսը. - Ըսա՛, իս իմ մարգըրտե շապիկ կը խագըյնիմ, շըրիտ կը կապիմ, ըզծը կը կախիմ տակ փանջարից, գիշիր՝ սըհանք վըցին, թըխ գա՛, ծի կըտորը, առնը, տանը:

Պառավն էլ կիլնը, կը գա՛, մեկ խատ ֆիսթան կառնը, կը խագըյնը, թանա՛ յազմե՛մ կը թալը վար ուր գըլխուն, քիչըմ բոյա կառնը, կը տա ուր իրիս, կիլնը, կը գա՛ մա՛ Բանիրան:

Բանիրան կըսը. - Պառավ, Դընդդռան խանըմ տեսա՞ր:

Պառավ կըսը. - Ի՛ս իմ Դընդդռան խանըմ:

Կըսը. - Պառավ, ըզբի տը սպանիմ, ի՞նչըխ տիւ յիս Դընդդռան խանըմ, քիւ անանքիր հանեն թափիր:

Կըսը. - Իմ խերանց խավերուն ծեն արը, իմ անանքիր թափավ:

Կըսը. - Պառավ, յա՛ն տիւ Դընդդռան խանըմի սալախ ծի տը տաս, յա՛ն ըզբի տը սպանիմ:

Պառավն էլ կըսը. - Վուա՛, գիշիր՝ սըհանք վըցին, զինք փանջարեն վե տը կախը տակ, գընա՛, կըտորը՛, տա՛ր:

Բանիրան էլ կիլնը, ծին կը խեծնը, կերթա, կերթա, փանջարը տակ կը կայնը: Զիուց կեճնը տակ, ծիու գան կը պըռնը ուր ծեռ, կը կայնը:

Դընդդռան խանըմ վիրուց զինք կը կախը տակ: Կոպ Ռոստամ կը գա՛, Բանիրանը անախ կը տանը, կը քընը, Կոպ Ռոստամ կը գա՛, կը կըտորը, կը տանը ըզԴընդդռան խանըմ:

Առավոտուն Բանիրան կանախը, ծիու գան գի ծեռ, մա՛ ծի կա, մա՛ Դընդդռան խանըմ:

Քաղաք կինին, հիտիվ կընկան կան կը գան, կնիկ կորսավ, թանգավուրը խարս կորսավ:

Բանիրան հիտիվ ուր ծիու դավսին կերթա, կերթա Դընդդռան խանըմու երկիր, կիլնը տիւս:

Կերթա, կիլնը պառվու մեհվան: Կը տեսնա՛ մաղարա՛ կը գարկին, կը խաղեն:

Կըսը. - Պառա՛վ, նա՛ ի՞նչ սագ-մանդանա՛ն յը:

Կըսը. - Սի՛վ կապը իմ քսւր, օր տա խա՛ Բահրանմին չիրը կայներ փանջանը տակ, օր կըտրեր, ըզկնիկ տաներ: Մի Կոպ Ռոստամ կըտրից, առից, իպի միր թագա՛վուրը լաճուն:

Կըսը. - Պառա՛վ, տա՛ւ չըխո ս'երթա՛՝ ծիր թագա՛վուրը մոտ:

Կըսը. - Պըստըկուց իս անու խացթուխն էր: Թի քի խըզմաթ կա, կերթամ:

Կըսը. - Գընա՛, սա՛ ծի՛մ տըվեք, զիմ լաճն էլ հալե խաղա:

Պառա՛վն էլ կիւնը, կերթա:

Թագա՛վուրին կըսը. - Աստված ծի լաճըմ տվիր: Կը խընդ-րիմ՝ ծի՛մ տաս, իմ լաճն էլ խեծնը:

Կըսը. - Գացե՛ք, բերգյիրըմ տըվեք, թախ պառա՛վ տանը ուր լաճուն:

Պառա՛վ ըզծին կամը, կը պիրը: Բահրանմն էլ բերգյիր կը խեծնը, կը գա թագա՛վուրը տաւ: Ինչ ըզբերգյիր տը քըշը, բեր-գըրի փուր կամը գետին, չըկանա յա:

Բահրանմն էլ կիճնը տակ: Կերթա, փարգըխը տաւ կը պանա, կը տեսնա՝ ուր ծին գի էնտեղ: Ա՛խ կանը: Մեկ Արաթ մ'էլ էնտեղ ծիանք կը շախը: Էնու փըռճիր կը գա գետին:

Կըսը. - Հե՛յ, տըղա՛, ի՞նչ ախ արիր: Գընա՛՝ թագա՛վուրը տուն, խարսնիս ը, քը խանար խաց կի՛:

Կըսը. - Ձի խաց չըպա:

Արաթ կըսը. - Նա՛ մարթ ամոթով մարթ մը:

Կարողկը, խաց, կերակուլ կը պիրը էնտեղ: Բահրանմը պերան վե խաց չերթա:

Կըսը. - Է՛յ, մա՛րթ, քա՛ւ սըռտը խուրիուրթ ի՞նչկ ը, ծի էսա՛:

Կըսը. - Իս զիմ չըմ կանա ըսի, տա՛ւ ըզքաւն պատմը:

Արաթ կըսը. - Իս ֆըլան թագա՛վուրը մըշակն էր: Թագա՛վուրը լաճ էլա՛վ, էկա՛վ Սի՛վ սար մեճիր: Թագա՛վուր ծի իտիր խատ ուր լաճուն: Նստանք մըջ գանուն, ծով էլա՛վ հալակուծուն, իս, անու լաճ վար մեմեկի կորսանք:

Ան էլ հա՛նա կը թըռնը, Արաթա՛ւ գըլիխ կը պագյը:

Կըսը. - Դա՛ւ իմ խոր Արաթն իս:

Վար մեմեկէլի շատ կուրախանա:

Էն էլ կըսը. - Արաթ, նա՛ իմ կնիկն ը պերած հաստեղ, ի՞նչըխ տը փախցըցիմ:

Արաբն էլ կերթա մա՛ Ղընդըռան խանըմ, կըսը. - Ղընդըռան խանըմ, տա՛ւ թանձրի անիլ՝ որցեղեն տընից չիլը տա՛ւս: Տա՛ւ յէլ առ կընքըյտիր, գընա՛ վա՛ր բըբըղկուն հախալըրին, լողկանցի՛, Բահիրա՛մ գա՛ն անտեղ, ըգըյի առնը, փախնը:

Ղընդըռան խանըմն էլ էլա՛վ, դա՛լա՛լ իտու կանչիլ. «Որցեղեն տընեն չիլը տա՛ւս, իս էրթամ վա՛ր բըբըղկուն հախալըրին, լողկանամ, գա՛մ, ի՛մ մա՛հըր տամ»:

Ղընդըռան խանըմ կիլը, կերթա, Բահիրա՛մ զուր ծին կը խեծը, կիմի հիտիվ: Ղընդըռան խանըմ կը թա՛լը հիտիվ ուր ծիուն, կը փախնը, ծեն կիմի մա՛չ կընքըյտիրուն՝ Ղընդըռան խանըմ տարան:

Զուր Զույաբ կը գա՛ թագավուրին, ըգՂընդըռան խանըմ կը փախցըցը, կը տանը: Ասքա՛ր կը տա հիրար, զԱրա՛բ կը խեծըցը վա՛ր ծիուն, կը տա հառճիվ:

Կըսը. - Գընա՛ տա՛րցըցու, ա՛ռ, պի՛:

Ասքա՛ր բիթուն կը փախին, կը մընա Արա՛բ մընակ:

Կըսին. - Արա՛բ, տա՛ւ յէլ տա՛րցի:

Կըսի. - Տա՛ւ հըմեն խիանաթ եթ խա՛ թագավուրին: Իս մընակ տ'էրթամ, տը տա՛րցըցիմ, պիրիմ:

Կը գա՛տնանա, Բահիրա՛մ կը տա՛ռնա վա՛ր Արա՛բուն, կառնը զԱրա՛բ, ըգՂընդըռան խանըմ, կը գա՛ ուր խոր էրկիր:

Թագավուր կը պիրը, ըգպըլանավուրքիր զըմեն էլ կը թըղը: Քառսուն էօր, քառսուն գյիշիր խարսնիս կը տընը:

Ղընդըռան խանըմ թա՛ժա կը փըսակը վա՛ր ուր լաճուն:

Ան կը խասի ուր մըրագին, տա՛ւ յէլ՝ քուն:

